

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีทั้ง

1. การสำรวจครอบครัวที่มีเด็กอายุ 0-5 ปี เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคอุจจาระร่วง (Cross-sectional Study)
2. การติดตามเก็บข้อมูลแต่ละครอบครัวที่มีเด็กอายุ 0-5 ปี เพื่อบันทึกการป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงและระดับความรุนแรงของโรคทุก 2 สัปดาห์ (Prospective Study)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา คือ เด็กอายุ 0 - 5 ปี ที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนเขตเมือง จังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2537

ประชากรตัวอย่าง คือ เด็กอายุ 0 - 5 ปี ทุกคนที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในเขตที่ทำการศึกษในช่วงระยะเวลา 1 ตุลาคม 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2537 โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตั้งตารางแสดงจำนวน ดังนี้ คือ

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนของครอบครัวและเด็กอายุ 0-5 ปี จำแนกตามชุมชนที่ศึกษา

ชื่อชุมชน	จำนวนครอบครัวที่มีเด็ก 0-5 ปี	จำนวนเด็ก 0-5 ปี
1. ชุมชนบ้านวังหิน	31	31
2. ชุมชนบางแก้ว	55	62
3. ชุมชนประชาร่วมใจ	57	60
4. ชุมชนราชธานี	27	28
5. ชุมชนคูหาสุวรรณ	32	35
6. ชุมชนคลองโพธิ์	28	31
7. ชุมชนร่วมพัฒนา	44	51
8. ชุมชนวิเชียรจำนงค์	48	49
9. ชุมชนตาลเดี่ยว	10	11
10. ชุมชนคลองตาเพชร	33	37
11. ชุมชนเลอไท	41	46
รวม	406	441

ระยะเวลาดำเนินการศึกษา

ตั้งแต่เดือนกันยายน 2537 ถึงมีนาคม 2538 และผู้วิจัยได้ดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยการเก็บข้อมูล ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2537

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

- แบบบันทึก เป็นการวางแผนการเฝ้าระวังในเรื่องการป่วยของเด็กอายุ 0-5 ปี ด้วยโรคอุจจาระร่วง, การเจ็บป่วยทั่วไป และการบันทึกภาวะโภชนาการ
- เครื่องชั่งน้ำหนัก ในการวัดภาวะโภชนาการ
- แบบบันทึกของกองโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข ในการวัดภาวะโภชนาการ โดยการใช้น้ำหนักเทียบอายุ
- แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่
 - ส่วนที่ 1 หมวดทั่วไป และปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัวบิดามารดา และปัจจัยเกี่ยวกับเด็ก
 - ส่วนที่ 2 ภาวะสุขภาพบาลสิ่งแวดล้อม
 - ส่วนที่ 3 ความรู้ ทักษะ ทักษะเกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง และพฤติกรรมอนามัยของหัวหน้าครอบครัวหรือภรรยา

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้ โดยการนำไปสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวที่มีเด็กอายุ 0-5 ปีที่อาศัยในชุมชนเขตเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องและนำมาแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการ

1. ผู้วิจัยได้เสนอโครงการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุโขทัย เพื่อขอความร่วมมือ
2. ประสานงานกับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลสุโขทัยที่รับผิดชอบชุมชนเขตเมือง
3. ขอความร่วมมือ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ อสม.รับทราบเพื่อเตรียมชุมชน
4. คัดเลือกและอบรมพยาบาลวิชาชีพจำนวน 4 ท่านให้รับผิดชอบชุมชนที่จัดเตรียมไว้ ทั้ง 11 ชุมชน
5. ดำเนินการบันทึกเกี่ยวกับการป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง และการเจ็บป่วยทั่วไปในเด็กอายุ 0-5 ปี ระหว่าง 1 ตุลาคม 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2537

6. ชั่งน้ำหนักเด็กเพื่อเทียบอายุกับน้ำหนัก เพื่อวัดภาวะโภชนาการของเด็กในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 และวันที่ 31 ธันวาคม 2537 โดยบันทึกน้ำหนักในแบบบันทึกเกี่ยวกับการบันทึกการป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง และแปลผลตามเกณฑ์ของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข(เครื่องชั่งน้ำหนักเด็กสำหรับเด็กโตใช้แบบ beam balance scale และเด็กทารกใช้เครื่องชั่งสำหรับเด็กทารกโดยใช้เป็นเครื่องชั่งเครื่องเดียวกันทั้ง11ชุมชนทดสอบก่อนนำไปใช้)
7. เก็บข้อมูล โดยสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวหรือภรรยาที่มีเด็กอายุ 0-5 ปี และลงบันทึกในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งผ่านการทดสอบแล้ว
8. แปลผลทางภาวะโภชนาการตามเกณฑ์ตารางของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
9. ตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้องของข้อมูลที่ได้
10. แปลงข้อมูลที่ได้เป็นรหัส (Coding) ตามคู่มือรหัสที่จัดเตรียมไว้ บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ตามความเหมาะสม โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC + วิเคราะห์ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
 - วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตาราง (Table)
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบความสัมพันธ์ และความแตกต่างของข้อมูล โดยใช้ Chi-square Test, t-Test ตามความเหมาะสมของข้อมูล
3. สำหรับแบบสอบถาม ความรู้ ทักษะของหัวหน้าครอบครัวหรือภรรยา มีเกณฑ์ดังนี้

แบบวัดความรู้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ทราบได้ 0 คะแนน วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการทดสอบ มาหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ประเมิน (สมนึก กัทธิยธนี, 2530)

คะแนนร้อยละ	80-100	อยู่ในเกณฑ์ดีมาก
คะแนนร้อยละ	60-79	อยู่ในเกณฑ์ดี
คะแนนร้อยละ	50-59	อยู่ในเกณฑ์พอใช้
คะแนนร้อยละ	0-49	อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องแก้ไข

แบบวัดทัศนคติมีเกณฑ์การให้คะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังนี้
คำถามเชิงบวกให้คะแนน ดังนี้

- เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
- ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

คำถามเชิงลบ ให้คะแนน ดังนี้

- เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน
- ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

จากนั้นวิเคราะห์โดยการนำมากำหนดค่าเฉลี่ย แล้วเทียบกับระดับทัศนคติ

ดังนี้

- ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 มีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำ
- ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย